

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.27.4.2023

Pani
Anna Pilarczyk
Burmistrz Miasta i Gminy Ogrodzieniec

Urząd Miasta i Gminy Ogrodzieniec
Plac Wolności 25, 42-440 Ogrodzieniec

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/039 – Działania organów administracji publicznej na rzecz zapobiegania powstawaniu odpadów i zapewnienia recyklingu

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta i Gminy Ogrodzieniec Plac Wolności 25, 42-440 Ogrodzieniec
Kierownik jednostki kontrolowanej	Anna Pilarczyk, Burmistrz Miasta i Gminy Ogrodzieniec, od dnia 23 listopada 2018 r. do nadal. Wcześniej w okresie od 16 listopada 2002 r. do 23 listopada 2018 r. funkcję burmistrza pełnił Andrzej Mikulski.
Zakres przedmiotowy kontroli	Warunki prawne, organizacyjne i informacyjne w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz zapewnienia ich recyklingu. Nadzór nad realizacją działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ich recyklingu. Finansowanie działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ich recyklingu.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, z wykorzystaniem dowodów sporządzanych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Przemysław Witek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/174/2023 z 1 sierpnia 2023 r. (akta kontroli str.1; 2-4)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Uzasadnienie oceny ogólnej

NIK pozytywnie ocenia działalność Gminy w zakresie objętym kontrolą.

Urząd Gminy zapewnił odpowiednie warunki prawne, organizacyjne i informacyjne w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz zapewnienia ich recyklingu. Gmina rzetelnie opracowywała projekty regulaminów w zakresie utrzymania porządku i czystości w całym okresie objętym kontrolą. Analiza gospodarki odpadami komunalnymi została sporządzona zgodnie z wymogami art. 9tb ust. 1 ucpg. Pracownicy realizujący zadania z badanego zakresu posiadali odpowiednie przygotowanie merytoryczne i monitorowali na bieżąco realizację zadań dotyczących gospodarki odpadami.

Nadzór nad realizacją działań mających na celu zapobieganie powstawaniu odpadów oraz zapewnienia ich recyklingu odbywał się w sposób prawidłowy.

Finansowanie działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ich recyklingu odbywało się prawidłowo. Gmina na bieżąco prowadziła analizę ilości odbieranych odpadów komunalnych w zestawieniu z kosztami ich odbioru i zagospodarowania oraz liczbą mieszkańców oraz na bieżąco informowała o tym mieszkańców. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi pokrywała wyłącznie koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi. W okresie objętym kontrolą Gmina aktywnie i na miarę swoich możliwości podejmowała próby pozyskania zewnętrznego finansowania na potrzeby gospodarki odpadami.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Warunki prawne, organizacyjne i informacyjne w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz zapewnienia ich recyklingu

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2015 - 2018 na podstawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta i Gminy w Ogrodzieńcu wprowadzonego Zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec nr 92/2015 z dnia 15 czerwca 2015 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec, zadania wynikające z ustawy z dnia 13 września 1996 r. ucpg wykonywał Referat Ochrony Środowiska i Planowania Przestrzennego podlegający bezpośrednio Burmistrzowi. Szczegółowo zakres zadań został określony w § 24 ust. 1 ww. Regulaminu. Powyżej opisana struktura organizacyjna obowiązywała do 31.12.2018 r.

W wyniku zmian organizacyjnych wprowadzonych zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy nr 28/2018 z dnia 31 grudnia 2018 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 92/2015 Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec z dnia 15 czerwca 2015 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec, od dnia 1 stycznia 2019 r. zadania wynikające z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach realizował Referat Inwestycji i Rozwoju Gospodarczego podlegający Zastępcy Burmistrza Miasta i Gminy, powołanemu zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec nr 30/2019 z dnia 2 stycznia 2019 r. w sprawie powołania

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Zastępcy Burmistrza. (kserokopia zarządzenia w załączeniu). Szczegółowo ww. zadania zostały opisane w § 25 ust. 3 pkt 1. Powyższy stan obowiązywał do 2 lutego 2020 r.

Z dniem 3 lutego 2020 r. na mocy zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec nr 376/2020 z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec, zadania wynikające z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zostały przypisane do Referatu Inwestycji i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych podległego Zastępcy Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec. Doprecyzowano je w § 22 pkt 6 ww. regulaminu. Taki stan obowiązywał do 30 czerwca 2020 r.

Z dniem 1 lipca 2020 r. zgodnie z zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec nr 496/2020 z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie wprowadzenia zmiany do Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec, zadania wynikające z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach przejął utworzony nowy referat Gospodarki Komunalnej i Mienia Gminy, podległy Zastępcy Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec. Zadania zostały ujęte w § 23a pkt 6, 10 i 11. Taki stan obowiązywał do końca lutego 2021 r.

Z dniem 1 marca 2021 r. Zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec nr 764/2021 z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie wprowadzenia zmiany do Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec w strukturze organizacyjnej Urzędu został wyodrębniony Referat Ochrony Środowiska, podległy Zastępcy Burmistrza, któremu zostały przypisane zadania wynikające z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Ujęto je w § 23a pkt 3, 4. Ten stan obowiązywał do dnia zakończenia niniejszej kontroli.

(akta kontroli str.5-11)

1.2. W 2018 r. funkcję kierownika Referatu Ochrony Środowiska i Planowania Przestrzennego pełniła osoba posiadająca wykształcenie wyższe (ukończyła studia magisterskie na kierunku Inżynierii Środowiska Politechniki Częstochowskiej w zakresie zaopatrzenia w wodę, unieszkodliwiania ścieków i odpadów). Do jej obowiązków zgodnie z zakresem czynności z dnia 1 sierpnia 2016 r. należało m.in.

„ (...) 1. Z zakresu ochrony środowiska zadania wynikające z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w tym:

1) prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników w zakresie odprowadzania nieczystości płynnych,

2) wydawanie i cofanie decyzji zezwalających na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych (...).”

Ww. osoba sprawowała funkcję kierownika referatu do dnia 31 grudnia 2018 r.

W okresie styczeń 2019 -luty 2021 r., z uwagi na dużą rotację pracowników i trudności w pozyskaniu stałego pracownika, z odpowiednimi kwalifikacjami, do realizacji zadań wynikających z ucpg, gmina korzystała ze wsparcia na podstawie umowy zlecenia osoby posiadającej wykształcenie z zakresu inżynierii środowiska i energetyki, specjalność gospodarka odpadami.

Zgodnie z zapisami umowy do jej zadań należała realizacja obowiązków wynikających z ustawy ucpg z dnia 13 września 1996 r., z uwzględnieniem prowadzenia sprawozdawczości wynikającej z ustawy, analizy stanu gospodarki odpadami.

Tak więc w ww. okresie, oprócz kierownika referatu, do którego było przypisane wykonywanie zadań z zakresu gospodarki odpadami, merytorycznego wsparcia udzielała osoba z odpowiednimi kompetencjami.

Od 1 marca 2021 r. do chwili obecnej zadania z zakresu ucpg realizuje osoba posiadająca wykształcenie wyższe o kierunku ochrona środowiska, pełniąca funkcję kierownika referatu ochrony środowiska. Dodatkowo w referacie zatrudniony jest jeszcze jeden pracownik posiadający wykształcenie wyższe z zakresu inżynierii środowiska.

W zakresach czynności powyżej wskazanych osób zadania z zakresu ucpg zostały sformułowane w sposób ogólny, jako „zadania wynikające z ucpg”.

(akta kontroli str.12-23)

1.3. W latach 2018-2023 gospodarkę odpadami w Gminie regulowała Uchwała nr XIII/100/2015 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Ogrodzieniec wraz z czterema kolejnymi zmianami wprowadzanymi w latach 2018-2020.

W latach 2018-2023 w Gminie obowiązywały następujące akty prawa miejscowego przyjęte uchwałami Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu i dotyczące utrzymania czystości i porządku w gminie:

1) Uchwała nr XIII/100/2015 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Ogrodzieniec.

2) ww. uchwała została zmieniona Uchwałą nr LIII/412/2018 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 8 maja 2018 r. w sprawie zmiany Uchwały w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Ogrodzieniec.

3) Kolejna zmiana została wprowadzona Uchwałą nr X/84/2019 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 10 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Ogrodzieniec.

4) Następna zmiana została wprowadzona Uchwałą nr XX/197/2019 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 27 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały Nr X/84/2019 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 10 czerwca 2019r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Ogrodzieniec.

5) Wobec zmiany przepisów w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i wynikającego z art. 9 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw obowiązku dostosowania obowiązujących w gminach uregulowań do nowego stanu prawnego podjęta została Uchwała nr XXVIII/261/2020 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 15 września 2020 r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Ogrodzieniec.

Gmina rzetelnie opracowywała projekty regulaminów utrzymania porządku i czystości w gminie. Wszystkie projekty zostały sporządzone zgodnie z dyspozycją art. 4 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

(akta kontroli str.23-27)

1.4. W gminie nie zaistniały przypadki obowiązywania nieaktualnych lub nieprawidłowych regulaminów utrzymania czystości i porządku.

(akta kontroli str.28)

1.5. W opracowanych w Urzędzie Gminy projektach regulaminów utrzymania czystości i porządku, zgodnie z art. 4 ucpg określono wymagania w zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych oraz działania na rzecz zapobiegania powstawaniu odpadów poprzez podanie prawidłowego sposobu

segregacji odpadów z podziałem na frakcje: papier, szkło, tworzywa sztuczne i metale, bio, popiół. Wymagania te określono w:

- § 5 pkt 4 Uchwały nr XIII/100/2015 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Ogrodzieniec, która następnie została zmieniona Uchwałą nr LIII/412/2018 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 8 maja 2018 r. w sprawie zmiany Uchwały w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Ogrodzieniec,
- rozdziale 2 Uchwały nr XXVIII/261/2020 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 15 września 2020 r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Ogrodzieniec.

(akta kontroli str.29-31)

1.6. Zakres funkcjonowania PSZOK i punktów napraw/wymiany rzeczy – zgodnie z ucpg- określono w:

- 1) Rozdziale 2 Uchwały nr X/84/2019 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 10 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Ogrodzieniec.
- 2) Rozdziale 2 Uchwały nr XXVIII/261/2020 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 15 września 2020 r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Ogrodzieniec.
- 3) Regulaminie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Ogrodzieńcu, przyjętego Zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec nr 75/2019 z dnia 15 marca 2019 r.

(akta kontroli str.32-39)

1.7. Wszystkie regulaminy utrzymania czystości i porządku w Gminie zgodnie z ucpg były opiniowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

(akta kontroli str.40-53)

1.8. Gmina nie korzystała z możliwości odstępstwa od selektywnego zbierania odpadów.

(akta kontroli str.54)

1.9. Gmina Ogrodzieniec nie posiadała własnej instalacji służącej przetwarzaniu odpadów komunalnych ani nie tworzyła jej wspólnie z innymi gminami.

Zgodnie z wyjaśnieniem wiceburmistrza, od 2019 r. podjęto działania w celu pozyskania środków finansowych na zorganizowanie kompleksowego systemu gospodarki odpadami. Stworzenie takiego systemu jest jednak procesem długotrwałym i bardzo kosztownym.

W wyniku pozyskania dofinansowania z II edycji Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych gmina zrealizowała budowę infrastruktury dla gminnego centrum recyklingu. Inwestycję realizowano w okresie od kwietnia 2022 do lipca 2023 r. Był to I etap przedsięwzięcia, w ramach którego wykonano halę segregacji, budynek socjalno-biurowy, wiatę na odpady oraz budynek garażowy.

Przedsiębiorstwo Komunalne Ogrodzieniec Sp. z o.o. (Spółka Gminna – 100% udział Gminy) realizujące dla Gminy umowę w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów, podjęło działania w celu uzyskania decyzji środowiskowej dotyczącej utworzenia instalacji na przetwarzanie odpadów segregowanych - decyzja nr OS.6220.5.30.2021/2022 z dnia 29 marca 2022 r.

Kolejnym działaniem podjętym przez gminę w ramach tworzenia systemu gospodarki odpadami było wpisanie do Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami na lata

2023-2028 kolejnych etapów inwestycji w zakresie przetwarzania odpadów selektywnie zebranych, co daje potencjalnie możliwość ubiegania się o pozyskanie środków na dofinansowanie inwestycji: Racjonalna gospodarka odpadami - Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów oraz Budowę kompostowni na terenie Gminy Ogrodzieniec.

(akta kontroli str.55; 56-69)

Jednocześnie Gmina prowadziła następujące działania informacyjne i edukacyjne:

- dostarczała ulotki dla mieszkańców o sposobie prawidłowej segregacji odpadów wraz z harmonogramami wywozu odpadów,
- dostarczała ulotki dot. działania PSZOK przekazywane na każdą nieruchomość do skrzynek pocztowych podczas świadczenia usługi odbioru odpadów,
- na stronie internetowej gminy i portalu społecznościowym FB zamieszczano posty dot. prawidłowej segregacji odpadów, np.: <https://www.ogrodzieniec.pl/aktualnosci/8046>;

W okresie Pandemii COVID-19 w latach 2020-2022 gmina miała ograniczone możliwości prowadzenia działań edukacyjnych z uwagi na ustawowe obostrzenia dot. kontaktów międzyludzkich.

Ponadto Gmina prowadziła działania edukacyjne na spotkaniach sołeckich w zakresie prawidłowej segregacji odpadów oraz propagowała wśród swoich mieszkańców nawyk kupowania produktów wielokrotnego użytku w celu ograniczenia ilości odpadów (np. kupowanie toreb ekologicznych zamiast jednorazowych foliowych reklamówek), organizowała akcje ekologiczne w szkołach i przedszkolach dotyczące odpadów, akcje sprzątania świata, akcje oddaj szkło i odbierz znicz, zbiórki elektrośmieci „przynieś zużyty sprzęt elektroniczny lub elektryczny i otrzymaj drzewko lub roślinkę”.

Gmina wprowadziła również dla właścicieli nieruchomości/mieszkańców ograniczenia ilości przyjmowanych mebli i odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych, stanowiących odpady komunalne:

- meble i odpady wielkogabarytowe – 3 Mg na 1 gospodarstwo domowe na rok,
- odpady budowlane i rozbiórkowe – 5 Mg na 1 gospodarstwo domowe na rok,
- zużyte opony – do 100 kg z samochodów osobowych na 1 gospodarstwo domowe na rok.

Pracownicy odpowiedzialni za realizację zadań z zakresu gospodarki odpadami systematycznie monitorowali segregację odpadów przez mieszkańców i uczestniczyli w prowadzonych działaniach informacyjno-edukacyjnych. W wyniku prowadzonych działań zaobserwowano obniżenie ilości przypadków zaburzonej segregacji śmieci wśród mieszkańców.

1.10. W związku z brakiem instalacji służącej zagospodarowaniu odpadów komunalnych, odpady przekazywano do instalacji wskazanych przez podmioty świadczące dla gminy usługę ich odbioru i zagospodarowania:

Rok 2018:

- ZGK Sp. z o.o. Zawiercie, ul. Krzywa 3
- Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., ul. Konwaliowa 1, Sobuczyna, 42-263 Wrzosowa

Rok 2019:

- ZGK Sp. z o.o. Zawiercie, ul. Krzywa 3

- Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., ul. Konwaliowa 1, Sobuczyna, 42-263 Wrzosowa,
- RIPOK-OZiB, MBP, Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Zawiercie, ul. Podmiejska 53

Lata 2020-2023

- Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Zawiercie, ul. Podmiejska 53,
(akta kontroli str.70-71)

1.11. Instalacje, do których przekazywano surowce pochodzące z selektywnego zbierania odpadów z terenu Gminy w latach 2018 – 2023 przedstawia tabela:

Rok	Data umowy	Nazwa Wykonawcy	Instalacja adres i nazwa	Odległość od Gminy
2018	19.10.2018	Remondis Sp. z o.o.	- ZGK Sp. z o.o. Zawiercie, ul. Krzywa 3,	10 km
			- Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., ul. Konwaliowa 1, Sobuczyna, 42-263 Wrzosowa	55,3 km
2019	02.01.2019	Remondis Sp. z o.o.	- ZGK Sp. z o.o. Zawiercie, ul. Krzywa 3,	10 km
			- Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., ul. Konwaliowa 1, Sobuczyna, 42-263 Wrzosowa	55,3 km
	01.02.2019	Remondis Sp. z o.o.	- ZGK Sp. z o.o. Zawiercie, ul. Krzywa 3,	10 km
			- Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., ul. Konwaliowa 1, Sobuczyna, 42-263 Wrzosowa	55,3 km
	25.06.2019	Remondis Sp. z o.o.	- RIPOK-OziB, MBP, Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Zawiercie, ul. Podmiejska 53	10 km
	27.08.2019	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Zawiercie, Podmiejska 53	- Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Zawiercie, ul. Krzywa 3,	10 km
			- Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., ul. Konwaliowa 1, Sobuczyna, 42-263 Wrzosowa	55,3 km
2020	30.12.2020	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Zawiercie	- Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Zawiercie, ul. Podmiejska 53	10 km
2021	29.03.2021	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Zawiercie	- Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Zawiercie, ul. Podmiejska 53	10 km
	02.07.2021	Przedsiębiorstwo Komunalne Ogrodzieniec	- Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Zawiercie, ul. Podmiejska 53	10 km
2022	22.12.2022	Przedsiębiorstwo Komunalne Ogrodzieniec Sp. z o.o.,	- Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Zawiercie, ul. Podmiejska 53	10 km

(akta kontroli str. 72)

1.12. Burmistrz sporządził analizę gospodarki odpadami komunalnymi, o której mowa w art. 9tb ust. 1 ucpq, która obejmowała w szczególności:

- możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- liczbę mieszkańców;
- liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ucpq, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6–12 ucpq;
- ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;
- ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych;
- masę odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy, przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi były zgodne z ucpq.

(akta kontroli str.88-100)

1.13. Gmina prowadziła następujące działania informacyjne i edukacyjne dotyczące prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi:

- ulotki dla mieszkańców o sposobie prawidłowej segregacji odpadów, które dostarczano wraz z harmonogramami wywozu odpadów,
- ulotki dot. działania PSZOK przekazywane na każdą nieruchomość do skrzynek pocztowych podczas świadczenia usługi odbioru odpadów,
- na stronie internetowej gminy i portalu społecznościowym Fb zamieszczano posty dot. prawidłowej segregacji odpadów (<https://www.ogrodzieniec.pl/aktualnosci/8046>);
- publikacje w Gazecie Ogrodzienieckiej.

Z uwagi na Pandemię COVID-19 w latach 2020-2022 gmina miała ograniczone możliwości prowadzenia działań edukacyjnych z uwagi na obostrzenia dot. kontaktów międzyludzkich.

Działania edukacyjne przedstawia poniższa tabela:

Rok	Nazwa akcji edukacyjnej/ informacyjnej
2020	- spotkania sołeckie (wrzesień) – informacje ws. prawidłowej segregacji,
2021	- spotkania sołeckie (wrzesień) – informacje ws. prawidłowej segregacji, - akcja „Czytam z klasą lekturki spod chmurki” (marzec): Eko-pokaz-mody: uczniowie prezentowali stroje wykonane z różnorodnych materiałów przeznaczonych do recyklingu, - akcja „Ekowyzwanie” (kwiecień) - uczniowie podejmujący się tego wyzwania mieli dać drugie życie odpadom, czyli wykonać przedmiot użytkowy lub zabawkę, z odpadów przeznaczonych do wyrzucenia
2022	- spotkania sołeckie (wrzesień) – informacje ws. prawidłowej segregacji, - sprząatanie Świata przez mieszkańców gminy, pracowników urzędu gminy i uczniów szkół podstawowych (kwiecień), - zajęcia edukacyjne w szkołach i przedszkolach (kwiecień), - przeprowadzona akcja: oddaj szkło i odbierz znicz (październik), - zbiórka elektrośmieci: przynieś zużyty sprzęt elektroniczny lub elektryczny i otrzymaj drzewko lub roślinkę (maj)
2023	- sprząatanie Świata przez uczniów szkół podstawowych (kwiecień), - zbiórka elektrośmieci: przynieś zużyty sprzęt elektroniczny lub elektryczny i otrzymaj roślinkę (maj)

(akta kontroli str.101-107)

1.14. Pracownicy monitorowali na bieżąco realizację zadań z zakresu gospodarki odpadami i uczestniczyli aktywnie w prowadzonych działaniach informacyjno-edukacyjnych. W okresie objętym kontrolą, stwierdzono coraz mniejszą liczbę przypadków zaburzonej segregacji odpadów pochodzących z gospodarstw domowych.

(akta kontroli str.108-111)

1.15. Nie ustalono mierników efektów podejmowanych działań z zakresu gospodarki odpadami. Zgodnie z wyjaśnieniem Burmistrza, *gmina rozpoczęła porządkowanie gospodarki odpadowej dopiero od 2018 r. i właściwie od zera. W pierwszym kroku podejmowano zatem najbardziej podstawowe zadania dot. utworzenia systemu jako takiego. Dopiero od niedawna trwają prace koncepcyjne nad ustaleniem rzetelnych mierników zakładanych efektów w odniesieniu do zaplanowanych na 2024 r. działań.*

Gmina Ogrodzieniec przeprowadzała kontrole przedsiębiorców, których nie obejmował System Gospodarki Komunalnej, weryfikowała mieszkańców na podstawie informacji udostępnionych przez tut. USC (w zakresie urodzeń, zgonów, zameldowań), sprawdzała złożone w Ośrodku Pomocy Społecznej wnioski w celu otrzymania dodatku węglowego (niejednokrotnie wylapane zostały próby wyludzeń dodatku przez osoby, które nie zamieszkiwały terenu Gminy Ogrodzieniec). Dzięki m.in. kontroli zawartości koszy na odpady zmieszane (komunalne) poprawiła się segregacja odpadów przez mieszkańców.

(akta kontroli str.112; 113)

1.16. W budżecie Gminy nie zaplanowano środków finansowych na działania informacyjno- edukacyjne z zakresu gospodarki odpadami. Wydruk harmonogramów odbioru odpadów oraz ulotki dot. prawidłowej segregacji sfinansowała (w ramach umowy) firma realizująca odbiór i zagospodarowanie odpadów z terenu gminy.

Ulotki dotyczące PSZOK (w ramach umowy na obsługę PSZOK) sfinansowała firma wykonująca tę obsługę, a działania edukacyjne w szkołach zostały sfinansowane z budżetów tych jednostek.

(akta kontroli str.114-115)

1.17. Na stronie internetowej Urzędu opublikowano informacje o podmiotach odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu gminy i miejscach zagospodarowania tych odpadów, o poziomie recyklingu osiągniętym przez gminę oraz podmioty odbierające odpady, o PSZOK, o podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz punktach zbierania folii, sznurka oraz opon powstających w gospodarstwach rolnych (BIP, zakładka Odpady Komunalne; link do strony: <https://www.ogrodzieniec.bip.jur.pl/kategorie/informacja>).

(akta kontroli str.116; 117)

1.18. Na stronie BIP Urzędu opublikowano analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi za wszystkie lata objęte kontrolą⁴.

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Urząd Gminy zapewnił odpowiednie warunki prawne, organizacyjne i informacyjne w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz zapewnienia ich recyklingu. Gmina rzetelnie opracowywała projekty regulaminów w zakresie utrzymania porządku i czystości w całym okresie objętym kontrolą. Burmistrz sporządził analizę gospodarki odpadami komunalnymi odpowiadającą wymogom art. 9tb ust. 1 ucpg. Pracownicy posiadali odpowiednie przygotowanie merytoryczne i monitorowali na bieżąco realizację zadań z zakresu gospodarki odpadami.

OBSZAR

2. Nadzór nad realizacją działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ich recyklingu

Opis stanu
faktycznego

2.1 W dniu 5 września 2023 r., przeprowadzono oględziny dwóch miejsc zbierania odpadów komunalnych: w zabudowie jednorodzinnej – ul.1 Maja w Ogrodzieńcu oraz w zabudowie wielorodzinnej – przy ul. Słowackiego w Ogrodzieńcu, a także PSZOK w Ogrodzieńcu.

W wyniku oględzin ustalono, co następuje:

1. w dniu 5 września 2023 r. odbywała się zbiórka odpadów segregowanych - szkła i plastiku. Odpady zostały wystawione przed posesje, były posegregowane w zawiązanych workach w kolorach zgodnie z rozporządzeniem, gotowe do odbioru.

Ustalono, że odpady zmieszane zbierane są w pojemnikach plastikowych o poj.120 l, 140 l, w zależności od liczby osób zamieszkujących pod danym adresem, funkcjonują również pojemniki na popiół. Pojemniki na posesjach w stanie dobrym. W zabudowie wielorodzinnej odpady są gromadzone w wygradzonej zadaszanej wiacie w oznaczonych pojemnikach o pojemności 1 100 l. Pojemniki są czyste, w stanie dobrym.

⁴ za rok 2018 pod linkiem: https://www.ogrodzieniec.bip.jur.pl/dokumenty/Analiza_stanu_gospodarki_2018.pdf; za lata 2019-2022 w zakładce „Odpady komunalne”

Z zabudowy jednorodzinnej odpady selektywnie zbierane są raz w miesiącu, natomiast odpady zmieszane i ulegające biodegradacji są odbierane od kwietnia do października dwa razy w miesiącu.

Z zabudowy wielorodzinnej odpady selektywne zbierane są raz na dwa tygodnie, z tym, że w okresie od kwietnia do października raz w tygodniu.

2. PSZOK w Ogrodzieńcu, ul. Kościuszki 107. Teren jest ogrodzony, oznakowany, monitorowany, zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Odpady od mieszkańców Gminy są przyjmowane we wtorki i czwartki w godz. od 8:00 – 11:00, w środy od 8:00 – 16:00 oraz w drugą i czwartą sobotę miesiąca.

Odpady gromadzone na PSZOK-u są tymczasowo składowane w oznakowanych pojemnikach i kontenerach.

Na terenie PSZOK znajduje się pomieszczenie odpowiednio zabezpieczone i przygotowane do zbierania odpadów niebezpiecznych – zadaszona, zamykana metalowa wiata. Poszczególne frakcje są przekazywane do następujących instalacji:

- 1) Bio – ZGK Zawiercie
 - 2) Wielkogabaryty – Kuźnia w Zawierciu, ZGK Zawiercie
 - 3) Gruz – Dolomity Dąbrowa Górnicza
 - 4) Zużyte opony – Kon – WIT Koziegłowy
 - 5) Sprzęt elektryczny i elektroniczny – Elektro-recycling Radzionków
- 6) PSZOK został wyposażony w wagę (rok prod. 2019). Waga legalizowana, sprawna. Ważność legalizacji 2025 r.
- 7) W PSZOK funkcjonuje wizyjny system kontroli, który jest prowadzony zgodnie z przepisami - zapis obrazu jest rejestrowany całą dobę i umożliwia ewidencję osób przebywających w miejscu zbierania odpadów, przechowywany przez 30 dni od daty zapisu oraz zabezpieczony przed zniszczeniem i kradzieżą.
- 8) W PSZOK obowiązują następujące limity:
- 9) Gruz – 5 ton na gospodarstwo na rok
- 10) Zużyte opony – do 100 kg z samochodów osobowych
- 11) Wielkogabaryty – 3 tony na gospodarstwo na rok

Zbierane frakcje odpadów gromadzonych na PSZOK przekazywane są po wypełnieniu kontenerów i pojemników do tego celu przygotowanych, średni czas magazynowania na PSZOK wynosi do 2 tygodni. W dniu kontroli na PSZOK nie stwierdzono odpadów niebezpiecznych. Odpady poużytkowe, tj. zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony są przekazywane odpowiednio do: Kon-WIT Koziegłowy oraz Elektro-recycling – Radzionków.

W latach 2019-2023 Gmina przeprowadziła 37 kontroli przedsiębiorców odbierających odpady z jej terenu. W roku 2019 – dwie kontrole, w roku 2020 – 13 kontroli, w roku 2021 – 20 kontroli, w roku 2022 – dwie kontrole. Nie stwierdzono w kontrolowanym zakresie nieprawidłowości.

(akta kontroli str.118-123)

2.2. Na terenie Gminy zorganizowano selektywną zbiórkę odpadów komunalnych, zgodnie z art. 6c ust.1 ucpg, a objęte nią zostały wszystkie zamieszkałe nieruchomości położone na terenie gminy.

(akta kontroli str.124-129)

2.3. Gmina wywiązała się z obowiązku utworzenia PSZOK na terenie Gminy, począwszy od 1 lipca 2019 r. PSZOK zlokalizowano przy ul. Kościuszki 107 w Ogrodzieńcu. Organizację PSZOK określono w Zarządzeniu Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec nr 75/2019 z dnia 15.03.2019 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Ogrodzieńcu.

W okresie od 01 lipca 2019 r. do 30 czerwca 2020 r. obsługę punktu sprawowała gminna jednostka organizacyjna - Zakład Gospodarki Komunalnej w Ogrodzieńcu, a następnie (do dnia zakończenia niniejszej kontroli) - Przedsiębiorstwo Komunalne Ogrodzieniec Sp. z o.o. w Ogrodzieńcu (powstała z przekształcenia ZGK w Ogrodzieńcu z dniem 1 lipca 2020 r.).

PSZOK obsługuje wyłącznie mieszkańców Gminy Ogrodzieniec w liczbie około 8 tys.

Na terenie PSZOK jest prowadzony wizyjny system kontroli miejsc magazynowania odpadów, funkcjonujący od początku działalności punktu.

(akta kontroli str.130-139)

2.4. Gmina dysponowała informacją o sposobach dalszego postępowania z odpadami zebranymi w PSZOK, na podstawie sprawozdań rocznych składanych przez firmy realizujące umowę na transport oraz zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy oraz PSZOK.

(akta kontroli str.140-141)

2.5. W Gminie nie zorganizowano punktu napraw/wymiany rzeczy i nie stworzono możliwości przekazania produktów spożywczych. Zgodnie z ucpg gmina może, ale nie musi zorganizować punkt naprawy/wymiany rzeczy.

2.6. W latach 2018, 2019 i 2022 osiągnięto wymagane art. 3b ust. 1 ucpg poziomy recyklingu, natomiast w latach 2020 i 2021 poziomy nie zostały osiągnięte, z uwagi na sytuację spowodowaną pandemią COVID-19.

Osiągnięte przez Gminę poziomy recyklingu w poszczególnych latach ukształtowały się następująco: 2018 – 25%; 2019 – 40%; 2020 – 31%; 2021 – 15,3%; 2022 – 36,8%.

(akta kontroli str.142)

2.7. Poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów były rzetelnie obliczane, zgodnie z wytycznymi zawartymi w:

- za lata 2018 – 2020, na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych,⁵
- za lata 2021 – 2022, na podstawie rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych,⁶

(akta kontroli str.143-147)

⁵ Dz. U. poz. 2167

⁶ Dz. U. poz. 1530

2.8. Informacje o odpadach komunalnych przekazywane przez podmioty gospodarujące odpadami komunalnymi były weryfikowane zgodnie z upcg na podstawie porównania z rocznymi sprawozdaniami składanymi przez podmioty odbierające odpady z terenu Gminy. Nie stwierdzono rozbieżności i nieprawidłowości w tym zakresie.

(akta kontroli str.148)

2.9. W okresie 2019-2023 kontrola przestrzegania i stosowania przepisów upcg, odbywała się zgodnie z art. 9u ust. 1 i 1a ustawy upcg, w oparciu o dwuletnie plany kontroli podmiotów odbierających odpady komunalne z terenu Gminy.

Gmina określiła w uchwale wysokość stawek podwyższonych za zaburzoną segregację. Firma odbierająca odpady z nieruchomości zgłaszała pojedyncze przypadki zaburzonej segregacji, które po interwencji pracowników Referatu Ochrony Środowiska zostały wyeliminowane. Nie stwierdzono przypadków cyklicznie pojawiającej się zaburzonej segregacji, dających podstawy do nałożenia kary. W związku z powyższym nie było przypadków nakładania kary za brak segregacji śmieci.

(akta kontroli str.149-160)

2.10. Gmina rzetelnie podejmowała czynności kontrolne dot. realizacji umów w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, w formie oględzin oraz kontroli prawidłowości ważenia w PSZOK odpadów zebranych z jej terenu. Ponadto Referat Ochrony Środowiska na bieżąco monitorował i analizował ilość odebranych odpadów w stosunku do limitów umownych na podstawie zestawień dołączonych do faktur.

(akta kontroli str.160-167)

2.11 Począwszy od 1 stycznia 2018 r. do chwili zakończenia niniejszej kontroli nie odnotowano skarg i wniosków dot. nieprawidłowości w zakresie odbioru odpadów, selektywnego zbierania odpadów, ani prowadzenia PSZOK.

(akta kontroli str.168)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Nadzór nad realizacją działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz zapewnienia ich recyklingu odbywał się w sposób prawidłowy. Analiza gospodarki odpadami komunalnymi w gminie została opracowana zgodnie z wymogami upcg. Na terenie gminy zorganizowano w sposób prawidłowy selektywną zbiórkę odpadów komunalnych i utworzono PSZOK. Gmina dysponowała informacją o sposobach dalszego postępowania z zebranymi odpadami i na bieżąco podejmowała monitoring w tym zakresie.

OBSZAR

3. Finansowanie działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ich recyklingu

Opis stanu
faktycznego

3.1. Zestawienie dochodów Gminy uzyskanych w latach 2018-2023 (II kwartał) z tytułu opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych przedstawia poniższa tabela:

Rok	Wpływy z tytułu opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości
2018	802 599,49 zł
2019	1 408 373,44 zł
2020	1 802 360,16 zł
2021	2 315 548,93 zł
2022	2 299 341,39 zł
2023 (II kwartał)	1 375 013,78 zł

(akta kontroli str.170)

3.2. W Gminie nie podjęto działań w celu zapewnienia dodatkowych dochodów, np. z tytułu sprzedaży surowców wtórnych, produktów przygotowanych do ponownego użycia, działalności punktów napraw.

(akta kontroli str.171)

3.3. Wysokość stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalano na podstawie art. 6k ustawy o ucpg. Określano ją kolejno w nw. aktach prawa miejscowego:

- uchwała nr VI/48/2015 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 17 lutego 2015 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- uchwała nr IV/31/2018 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- uchwała nr XIV/117/2019 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 8 sierpnia 2019 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- uchwały nr XXVIII/267/2020 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 15 września 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty;
- uchwały nr XXIX/277/2020 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 6 października 2020 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXVIII/267/2020 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 15 września 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty;
- uchwały nr XXX/292/2020 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 24 listopada 2020r. w sprawie zmiany uchwały nr XXVIII/267/2020 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 15 września 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty;
- uchwały nr LIV/517/2023 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 28 lutego 2023r. w sprawie zmiany uchwały nr XXVIII/267/2020 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 15 września 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty.

Wysokość stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w latach 2018-2023 przedstawia poniższa tabela:

Okres obowiązywania	Stawka opłaty - zbiórka selektywna (zł)	Stawka opłaty podwyższona, w przypadku braku selektywnej zbiórki (zł)
2018 do 31.01.2019 r.	8,00	16,00
Od 01.02. do 31.08.2019 r.	14,50	19,00
Od 01.09.2019 do 30.10.2020 r.	17,50	35,00
Od 01.11.2020 do 31.03.2023 r.	25,00	50,00
Od 01.04.2023 r. do nadal	31,50	63,00

(akta kontroli str.172-175)

3.4. Od 1 stycznia 2021 r., zgodnie z art. 6k ust. 4a ucpg Gmina zastosowała częściowe zwolnienie z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wobec właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostującymi bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym w wysokości 2 zł od stawki obowiązującej opłaty⁷. Wysokość zwolnienia została zmieniona od 1 kwietnia 2023 r. i ustalona na 1 zł od obowiązującej opłaty⁸. Stawki opłat zaprezentowano poniżej:

Okres obowiązywania	Stawka opłaty - zbiórka selektywna (zł)	Stawka opłaty – zbiórka selektywna wraz ze zgłoszonym kompostownikiem (zł)
1 styczeń 2021 r. do 31 marca 2023r.	25,00	23,00 (ulga 2 zł od osoby)
od 1 kwietnia 2023 r. do nadal	31,50	30,50 (ulga 1,00 zł od osoby)

W 2021 r. zwolniono w części 1533 podatników, którzy posiadali kompostowniki, w 2022 r. odpowiednio 1796, a za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r. – 1905 podatników.

(akta kontroli str.176-178)

3.5. Gmina na bieżąco prowadziła analizę ilości odbieranych odpadów komunalnych w zestawieniu z kosztami ich odbioru i zagospodarowania oraz liczbą mieszkańców. Informowała o tym mieszkańców, publikując informacje w Gazecie Ogrodzieńskiej. Przygotowano m.in. dodatek specjalny do Gazety poświęcony temu zagadnieniu. Dodatkowo prowadzona była kontrola rzetelności składanych deklaracji przez mieszkańców, co do liczby osób zamieszkujących nieruchomość.

Od 1 stycznia 2021 r., zgodnie z art. 6k ust. 4a ucpg Gmina zastosowała częściowe zwolnienie z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostującymi bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym (patrz pkt 1.3. i 1.4.).

(akta kontroli str.179-180)

⁷ Uchwała Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu nr XXVIII/268/2020 z dnia 15 września 2020r. w sprawie zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostującymi bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym.

⁸ Uchwała Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu nr LIV/518/2023 z dnia 28 lutego 2023 r.

3.6. Dochody z tytułu opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych nie pokrywały kosztów zagospodarowania odpadów z terenu gminy. Wpływy i wydatki w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy przedstawia tabela.

Wpływy i wydatki w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy			
Rok	Wpływy z tytułu opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości (zł)	Wpływy z innych źródeł	Wydatki ponoszone na gospodarkę odpadami komunalnymi na terenie (zł)
2018	802 599,49	0,00	926 841,53
2019	1 408 373,44	0,00	1 774 125,26
2020	1 802 360,16	0,00	2 566 505,65
2021	2 315 548,93	0,00	2 728 793,13
2022	2 299 341,39	0,00	3 065 048,31
2023	1 375 013,78	0,00	1 381 794,92

W okresie podanym w powyższej tabeli Gmina nie uzyskiwała wpływów z innych źródeł takich jak: sprzedaż surowców wtórnych, sprzedaż rzeczy w punktach napraw, umowy ze zbierającymi odpady opakowaniowe czy poużytkowe.

(akta kontroli str.181)

3.7. Deficyt dochodów z tytułu opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych pokrywano z dochodów własnych Gminy. Zgodnie z art.6r ust.2 da ucpg podjęto w tym zakresie następujące uchwały:

- uchwała nr XXXIX/377/2021 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 9 listopada 2021 r. w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- uchwała nr XLI/401/2021 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- uchwała nr XLVII/466/2022 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 27 września 2022 r. w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- uchwała nr XLIX/474/2022 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 7 listopada 2022 r. w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- uchwała nr LII/497/2022 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- uchwała nr LIV/516/2023 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Jednocześnie w lutym 2023 r. Rada Miejska w Ogrodzieńcu podjęła uchwałę, w której podwyższyła wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z kwoty

25 zł do kwoty 31,50 zł od mieszkańca. Ponadto zmniejszono kwotę zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostującymi bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym z kwoty 2 zł do 1 zł.

(akta kontroli str.182-200)

3.8. Zgodnie z art. 6r ust.2 ustawy o ucp, Gmina z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi pokrywała wyłącznie koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

(akta kontroli str.201)

3.9. Gmina wystąpiła o dodatkowe środki na finansowanie działań mających na celu zapobieganie powstawaniu odpadów i organizację selektywnego zbierania odpadów w okresie objętym kontrolą. Informacje na ten temat zestawiono w tabeli:

Nazwa programu	Nr wniosku	Data wpływu wniosku	Nazwa beneficjenta	Nazwa zadania	Wniosko-wana kwota dotacji	Wniosko-wana kwota pożyczki	uwagi
Rządowy Fundusz Polski Ład - Edycja I	01/2021/9979/ PolskiŁad	13.08.2021	Gmina Ogrodzieniec	„Gminne Centrum Recyklingu w Ogrodzieńcu- Serce Jury” -Etap I	4 750 000,00 zł	0	Wniosek zrealizowany
Rządowy Fundusz Polski Ład - Edycja III	Edycja3PGR/ 2021/850/ PolskiŁad	08.02.2022	Gmina Ogrodzieniec	„Gminne Centrum Recyklingu w Ogrodzieńcu- Serce Jury” -Etap II	1.960.000,00 zł	0	Wniosek odrzucony
„Racjonalna gospodarka odpadami Część 2) instalacje gospodarowania odpadami”	1429/2023	24.04.2023	Przedsiębiorstw o Komunalne Ogrodzieniec Sp. z o.o.	Serce Jury- Centrum Recyklingu	1.079.418,00 zł	0	Wniosek wycofany
„Racjonalna gospodarka odpadami Część 2) instalacje gospodarowania odpadami”	1430/2023	24.04.2023	Przedsiębiorstw o Komunalne Ogrodzieniec Sp. z o.o.	Serce Jury- Centrum Recyklingu	0	1.079.418,00 zł	Wniosek wycofany
„Racjonalna gospodarka odpadami Część 1) Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów”	1866/2023	30.06.2023	Przedsiębiorstw o Komunalne Ogrodzieniec Sp. z o.o.	Rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w Gminie Ogrodzieniec	0	410.000,00 zł	Wniosek w trakcie oceny
„Racjonalna gospodarka odpadami Część 1) Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów”	1861/2023	30.06.2023	Przedsiębiorstw o Komunalne Ogrodzieniec Sp. z o.o.	Rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w Gminie Ogrodzieniec	410.000,00 zł	0	Wniosek w trakcie oceny

(akta kontroli str.202-204)

3.10. W wyniku pozyskania dofinansowania z II edycji Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych - Gmina zrealizowała budowę infrastruktury dla gminnego centrum recyklingu pn. „Gminne Centrum Recyklingu w Ogrodzieńcu- Serce Jury” - Etap I. Inwestycję realizowano w okresie od kwietnia 2022 r. do lipca

2023 r. W ramach tej inwestycji wykonano halę do segregacji, budynek socjalno-biurowy, wiatę na odpady oraz budynek garażowy.

(akta kontroli str.205-267)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Gmina w sposób prawidłowy finansowała działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ich recyklingu. Gmina na bieżąco prowadziła analizę ilości odbieranych odpadów komunalnych w zestawieniu z kosztami ich odbioru i zagospodarowania oraz liczbą mieszkańców oraz na bieżąco informowała o tym mieszkańców. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi Gmina pokrywała wyłącznie koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi. W okresie objętym kontrolą Gmina aktywnie i na miarę swoich możliwości podejmowała próby pozyskania zewnętrznego finansowania na potrzeby gospodarki odpadami.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, nie przedstawia uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Katowice, dnia 20 grudnia 2023 r.

Kontroler nadzorujący
Mirosław Sekuła
Doradca techniczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

